

**UCHWAŁA NR V/45/2019
RADY GMINY WIERZCHLAS
z dnia 18 lutego 2019 r.**

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie
Wierzchlas na lata 2019 – 2021.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 994, zm. z 2018 r. poz.1000, 1349, 1432 i 2500), art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 998, zm. z 2018 r. poz. 416,1076 i 1544) **Rada Gminy Wierzchlas**

uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Wierzchlas na lata 2019 – 2021 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wierzchlas.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Jacek Młynarczyk

Załącznik
do Uchwały Nr V/45/2019
Rady Gminy Wierzchlas
z dnia 18 lutego 2019 r.

**Gminny Program Wspierania Rodziny
w Gminie Wierzchlas na lata 2019 - 2021**

I. Wstęp.

Niniejszy Program jest kontynuacją programów wspierania rodziny realizowanych w Gminie Wierzchlas od 2013 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny wyznacza planowe działania mające na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania, w szczególności poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu.

Dziecko i rodzina wymagają wsparcia oraz szczególnej troski i ochrony. Znaczenie rodziny dla społeczeństwa pozostaje na najwyższej pozycji. W rodzinie wychowują się kolejne pokolenia. Rodzina pełni szereg funkcji mających na celu zaspokojenie potrzeb swoich członków, przede wszystkim warunkuje prawidłowy rozwój biologiczny i psychospołeczny dziecka. Jest pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces socjalizacji dzieci i kształtowania ich osobowości oraz przygotowuje do przyszłych ról społecznych. Rodzina oddziałuje na osobowość dziecka, przekazuje mu określone wartości i wzory osobowe oraz ukierunkowuje jego postępowanie na całe życie.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników, których oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną. Jeżeli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się różnego rodzaju trudności i dysfunkcje wymagają one podjęcia zintegrowanych, złożonych działań w oparciu o pomoc specjalistów oraz instytucji wspierających rodzinę.

Alkoholizm, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin. Są one najczęstszą przyczyną niedostosowania społecznego dzieci.

W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się niezgodne z normami prawnymi, moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej oraz organizacji pieczy zastępczej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz organach administracji rządowej. Obowiązek ten powinien być realizowany we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami, związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagogów szkolnych, pracowników ochrony zdrowia, kuratorów sądowych, policji oraz przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej szczegółowo określa zasady i formy pomocy rodzinom przeżywającym trudności, w tym m.in. nakłada na Gminy obowiązek opracowania trzyletnich programów wspierających rodziny.

II. Regulacje prawne.

Zapisy Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Wierzchlas na lata 2019–2021 są spójne z aktami ustawodawstwa krajowego i lokalnego, takimi jak:

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 994 ze zm.);
- 3) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 998 ze zm.);
- 4) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 ze zm.);
- 5) Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1860 ze zm.);
- 6) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390);
- 7) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1030 ze zm.);
- 8) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2137 ze zm.);
- 9) Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1878);
- 10) Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2220 ze zm.);
- 11) Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2134 ze zm.);
- 12) Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 554 ze zm.);
- 13) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz. U. z 2018 r. poz. 1061);
- 14) Uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M.P. z 2018 r. poz. 1007);
- 15) Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Wierzchlas na lata 2017 – 2025 przyjęta uchwałą Nr XXIX/193/2017 Rady Gminy Wierzchlas z dnia 30 sierpnia 2017 r.;
- 16) Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Wierzchlas na lata 2017- 2022 przyjęty uchwałą Rady Gminy Wierzchlas z dnia 31 marca 2017 r.

III. Diagnoza środowiska lokalnego.

Na dzień 31 grudnia 2018 r. w Gminie Wierzchlas na pobyt stały i czasowy zameldowanych było 6.733 mieszkańców, w tym 3.380 kobiet i 3.353 mężczyzn.

W gminie przeważają mieszkańcy w wieku produkcyjnym - 4.179 osób, drugą pod względem liczebności grupą jest ludność w wieku poprodukcyjnym - 1.320 mieszkańców. Natomiast najmniejszą grupę stanowią mieszkańcy w wieku przedprodukcyjnym - 1.234 osoby.

Tabela 1. Stan ludności w Gminie Wierzchlas w latach 2016 - 2018 z podziałem na wiek.

Wyszczególnienie	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018
Mieszkańcy w osobach			
Ogółem	6.650	6.750	6.733
Kobiety			
Ogółem, w tym:	3.334	3.401	3.380
Wiek od 0 - 17 lat	581	599	602
Wiek od 18 - 59 lat	1.910	1.927	1.907
Wiek 60 lat i więcej	843	875	871
Mężczyźni			
Ogółem, w tym:	3.316	3.349	3.353
Wiek od 0 - 17 lat	628	637	632
Wiek od 18 - 64 lat	2.262	2.280	2.272
Wiek 65 lat i więcej	426	432	449

Źródło: Urząd Gminy Wierzchlas, opracowanie własne.

Analizując dane statystyczne dotyczące liczby i wieku mieszkańców Gminy Wierzchlas na przestrzeni ostatnich 3 lat można stwierdzić, że w stosunku do 2016 r. nastąpił wzrost liczby mieszkańców. Zwiększyła się także liczba dzieci w wieku od 0-17 lat. Powyższe dane świadczą o niewielkim wzroście urodzeń w stosunku do 2016 roku (tj. o 25 dzieci). Nieznacznie wzrosła także liczba osób w wieku poprodukcyjnym.

Gmina Wierzchlas mimo przemian pozostaje w dalszym ciągu gminą rolniczą. Kondycja lokalnego rynku pracy wyraża się w liczbie bezrobotnych oraz skali bezrobocia.

Tabela 2. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w latach 2016 - 2018.

ROK	2016	2017	2018
Liczba osób bezrobotnych	256	208	189
w tym: z prawem do zasiłku	25	23	17

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PUP w Wieluniu.

Analizując dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Wieluniu należy zauważyć wyraźny spadek bezrobocia. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w porównaniu do 2016 r. zmniejszyła się o 26 %. W 2018 r. prawo do zasiłku posiadało jedynie 17 mieszkańców z terenu Gminy Wierzchlas, tj. 9 % osób w stosunku do ogółu liczby osób zarejestrowanych bezrobotnych. Dane dotyczące osób bezrobotnych dla Gminy Wierzchlas potwierdzają ogólnopolską tendencję spadkową tej grupy na rynku pracy.

Na terenie Gminy Wierzchlas funkcjonuje wiele instytucji, których praca jest ukierunkowana na potrzeby i oczekiwania mieszkańców. Jedną z takich instytucji jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Celem pomocy społecznej jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka.

W 2018 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzchlesie objął szeroko rozumianym wsparciem 86 rodzin, z czego 42 stanowiły rodziny z dziećmi. Struktura rodzin z dziećmi objętych pomocą społeczną GOPS przedstawiała się następująco:

- 12 rodzin z jednym dzieckiem
- 11 rodzin z dwójką dzieci
- 11 rodzin z trójką dzieci
- 7 rodzin z czwórką dzieci
- 1 rodzina z szóstką dzieci

Tabela 3. Liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2016 - 2018

Rok	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy	Liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej	Liczba osób w rodzinach z dziećmi
2016	100	340	55	269
2017	102	311	46	213
2018	86	266	42	197

Źródło: GOPS Wierzchlas, sprawozdania MPIPS-03

Z przedstawionych w tabeli danych wynika, że liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej spada. Na zmniejszenie się osób i rodzin ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej ma wpływ wiele czynników. A mianowicie: korzystanie ze świadczeń wychowawczych (500+), świadczeń „Dobry strat” (300+) jak również spadek bezrobocia oraz podwyższenie wynagrodzeń. Wiele rodzin korzystając ze wsparcia 500+ nie ubiega się o przyznanie świadczeń z pomocy społecznej.

Tabela 4. Najczęstsze powody przyznawania pomocy społecznej latach 2016 – 2018

L.p.	Powody przyznania świadczeń	2016		2017		2018	
		Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
1.	Ubóstwo	80	248	65	172	56	171
2.	Bezdomność	1	1	1	1	1	1
3.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	5	20	17	91	19	106
4.	Bezrobocie	50	150	42	115	35	112
5.	Niepełnosprawność	34	86	38	93	35	80
6.	Długotrwała lub ciężka choroba	26	54	36	91	33	66
7.	Bezradność w sprawach opiek.-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa.	44	208	34	143	20	75
8.	Alkoholizm	27	75	27	62	17	37
9.	Przemoc w rodzinie	0	0	1	4	0	0

10.	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakłady karnego	0	0	1	5	0	0
11.	Zdarzenie losowe	0	0	2	7	0	0

Źródło: opracowanie własne GOPS na podstawie sprawozdań MPIPS-03

Najliczniejszą grupę rodzin objętych wsparciem przez GOPS stanowiły rodziny ubogie. Ponadto do najczęściej występujących przyczyn korzystania z pomocy społecznej należy: bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych zostały objęte wsparciem asystenta rodziny. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Wsparcie to realizowane było w ramach Resortowego programu wpierania rodziny i systemu pieczy zastępczej „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”.

Tabela 5. Liczba rodzin objętych wsparciem Asystenta rodziny w latach 2017-2018.

L.p.	Rok	Liczba rodzin objętych wsparciem	Liczba osób w rodzinach objętych wsparciem asystenta	Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem
1.	2017	8	36	19
2.	2018	7	38	21

Źródło: GOPS Wierzchlas, opracowanie własne.

W przypadku niemożności zapewnienia dziecku odpowiedniej opieki i wychowania w środowisku rodzinnym, Gmina realizuje działania na rzecz umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. Gmina współfinansuje pobyt dzieci ze swojego terenu w pieczy zastępczej. Z informacji uzyskanej z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wieluniu wynika, że w pieczy zastępczej umieszczonych jest 6 dzieci w czterech rodzinach zastępczych.

Rodzinom borykającym się z problemem alkoholowym pomocy udziela Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Osoby uzależnione kierowane są do Poradni Leczenia Uzależnień oraz na przymusowe leczenie odwykowe. Ponadto mieszkańcy Gminy korzystają z pomocy rodzinnego konsultanta ds. uzależnień. W 2018 r. ze świadczeń terapeutycznych w poradni oraz usług konsultanta skorzystało około 58 osób.

Corocznie organizowane są programy profilaktyczne dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów. Ponadto co rok dla 20 dzieci z rodzin dysfunkcyjnych GKRPA organizowała kolonie letnie.

Szczegółowe kierunki w zakresie profilaktyki, leczenia i pomocy osobom uzależnionym oraz członkom ich rodzin zawarte są w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uchwalanym corocznie przez Radę Gminy Wierzchlas.

Z problemem nadużywania alkoholu wiąże się zjawisko przemocy domowej. Rozwiązywaniem problemów przemocy na terenie Gminy zajmują się pracownicy socjalni, GOPS, policja, pracownicy służby zdrowia, oświaty, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespół Interdyscyplinarny.

W związku z wystąpieniem przemocy w rodzinie do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego z Komendy Powiatowej Policji Wieluniu wpływają „Niebieskie Karty”. Z danych Zespołu Interdyscyplinarnego za 2018 r. wynika, że procedurę „Niebieska Karta” prowadzono w 11 rodzinach, w tym w 4 rodzinach z dziećmi. Natomiast w 2017 r. powyższa procedura była prowadzona w 13 rodzinach, w tym w 5 rodzinach z dziećmi.

W ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie udzielano pomocy ofiarom, oddziaływano na sprawców przemocy, podejmowano działania interwencyjne w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”, monitorowano sytuacje rodzin dotkniętych przemocą oraz dokumentowano podejmowane działania.

Ośrodek Pomocy Społecznej wspiera rodziny także poprzez system świadczeń rodzinnych, świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego, świadczeń wychowawczych, świadczeń „Dobry start”, świadczeń „Za życiem”. Katalog w/w świadczeń jest niezwykle szeroki. W rodzinach korzystających z powyższych świadczeń nastąpiła poprawa sytuacji materialno-bytowej.

Tabela 6. Świadczenia udzielone rodzinom w latach 2016 - 2018

Wyszczególnienie	Rok 2016		Rok 2017		Rok 2018	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
1. Świadczenia rodzinne	452	836	347	646	373	653
2. Świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego	30	49	32	52	29	49
3. Świadczenia „Za życiem”	0	0	1	1	0	0
4. Świadczenia wychowawcze (500+)	504	799	551	860	524	813
5. Świadczenia „dobry start” (300+)	0	0	0	0	559	795

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań GOPS.

System świadczeń rodzinnych jest finansowany ze środków budżetu państwa i stanowi instrument polityki rodzinnej, którego celem jest tworzenie warunków dla powstania i rozwoju rodziny.

Kolejnym programem rządowym wspierającym rodziny, realizowanym przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest Karta Dużej Rodziny. Prawo do posiadania Karty przysługuje członkom rodziny wielodzietnej mającej na utrzymaniu co najmniej troje dzieci.

Tabela 7. Przyznanie Kart Dużej Rodziny w latach 2016-2018

Wyszczególnienie	Lata		
	2016	2017	2018
Liczba osób, którym przyznano Kartę Dużej Rodziny, ogółem w tym:	49	26	88
Liczba rodziców, którym wydano Kartę Dużej Rodziny	18	10	33
Liczba dzieci, którym wydano Kartę Dużej Rodziny	31	16	55

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS.

Instytucjami wspomagającymi rodziców w ich funkcji opiekuńczo-wychowawczej są placówki oświatowe. Na terenie Gminy Wierzchlas funkcjonują 3 publiczne przedszkola oraz 3 oddziały przedszkolne. W 2018 r. opieką przedszkolną objęto 246 dzieci.

Edukacja szkolna w Gminie Wierzchlas realizowana jest w 6 szkołach podstawowych, do których uczęszcza 608 dzieci.

Rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej udziela się wsparcia w postaci stypendiów. W 2018 r. stypendia socjalne przyznano 76 uczniom.

Ponadto dzieci z rodzin objętych wychowaniem i edukacją, w których dochód nie przekracza 150 % kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej, mają możliwość korzystania z gorących posiłków w ramach rządowego programu dożywiania. W latach 2016-

2018 funkcjonował Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Natomiast od stycznia 2019 r. realizowany jest program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. W 2018 r. z nieodpłatnych posiłków korzystało 101 dzieci w tym: 20 dzieci w przedszkolach oraz 81 uczniów w szkołach.

IV. Dane dotyczące programu.

Miejsce realizacji Programu	Gmina Wierzchlas
Czas realizacji programu	Lata 2019 – 2021
Adresaci Programu	Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Rodziny dysfunkcyjne oraz zagrożone wykluczeniem społecznym.
Koordynator Programu	Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wierzchlesie
Realizatorzy/Partnerzy Programu	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzchlesie
	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieluniu
	Gminna Komisja do Spraw Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wierzchlesie
	Komenda Powiatowa Policji w Wieluniu
	Powiatowy Urząd Pracy w Wieluniu
	Placówki oświatowo - wychowawcze
	Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Wieluniu
	Pracownicy służby zdrowia
	Kuratorzy zawodowi i społeczni
	Organizacje pozarządowe
	Rady sołeckie
Źródła finansowania Programu	Środki z budżetu Gminy
	Środki z budżetu państwa
	Środki partnerów współrealizujących Program
	Środki z innych źródeł

V. Cele programu.

Cel główny: stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspierania rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo-wychowawczych.

Aby móc realizować cel główny programu, określone zostały cele szczegółowe. Poprzez podejmowanie działań każdego z nich możliwe jest pełne wsparcie rodzin potrzebujących pomocy.

Cel szczegółowy 1. Wspieranie rodzin z dziećmi oraz rodzin zagrożonych bezradnością w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Działania	Okres realizacji	Realizatorzy/ partnerzy	Wskaźniki
Udzielanie świadczeń pomocy pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, wychowawczych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, stypendiów.	2019-2021	Ośrodek Pomocy Społecznej Urząd Gminy w Wierzchlesie	Liczba rodzin objętych pomocą Liczba i formy udzielonej pomocy.
Zapewnienie dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin posiłków w szkole i w przedszkolu	2019-2021	Ośrodek Pomocy Społecznej, Szkoła Podstawowe Przedszkola	Liczba dzieci i młodzieży objęta dożywianiem.
Udzielanie dzieciom i młodzieży stypendiów socjalnych.	2019-2021	Urząd Gminy w Wierzchlesie, Placówki oświatowe.	Liczba dzieci i młodzieży objętych pomocą, Liczba przyznanych stypendiów
Organizacja wycieczek dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.	2019-2021	Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Formy wycieczek, Liczba dzieci korzystających z kolonii, wycieczek itp.
Udzielanie pracy socjalnej przez pracowników socjalnych	2019-2021	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba osób i rodzin objętych pracą socjalną
Zapewnienie dostępności do poradnictwa specjalistycznego oraz informowanie o miejscach, w których można uzyskać pomoc.	2019-2021	Ośrodek Pomocy Społecznej, PCPR, Poradnia Psychologiczno - pedagogiczna	Liczba i rodzaj poradnictwa, Liczba osób korzystających z poradnictwa
Liczba warsztatów w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego , gospodarowania budżetem, zwłaszcza w rodzinach bezradnych w sprawach	2019-2021	Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe	Liczba szkoleń, warsztatów. Liczba osób biorących udział w warsztatach.

prowadzenia gospodarstwa.			
Wspieranie asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	2019-2021	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin wspieranych, liczba asystentów rodziny
Wsparcie asystenta rodziny dla kobiet w ciąży i rodzin w ramach realizacji programu "Za życiem".	2019-2021	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba wspieranych kobiet i rodzin, liczba asystentów.
Tworzenie warunków do działania rodzin wspierających	2019-2021	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin wspierających.
Współfinansowanie kosztów umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.	2019-2021	Ośrodek Pomocy Społecznej, PCPR	Liczba dzieci umieszczonych w placówkach, Koszt pobytu dzieci w placówkach

Cel szczegółowy 2. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

Działania	Okres realizacji	Realizatorzy/ partnerzy	Wskaźniki
Współpraca ze szkołami oraz przedszkolami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych	2019-2021	Ośrodek Pomocy Społecznej, Kuratorzy sądowi, placówki oświatowe	Liczba dzieci i rodzin objętych pomocą.
Wspieranie dzieci z rodzin nieposiadających możliwości finansowych w rozwijaniu uzdolnień – przyznawanie stypendiów naukowo-sportowych	2019-2021	Szkoły Podstawowe Urząd Gminy	Liczba dzieci, którym udzielono pomocy.
Prowadzenie programów profilaktycznych w przedszkolach, szkołach dla dzieci i młodzieży oraz dla rodziców z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom.	2019-2021	Przedszkola, szkoły podstawowe, Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba przeprowadzonych programów profilaktycznych, liczba uczestników.
Organizowanie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych.	2019-2021	Przedszkola, szkoły podstawowe, biblioteki publiczne	Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem.
Zapewnienie miejsc dla dzieci w przedszkolach	2019-2021	Urząd Gminy Publiczna przedszkola	Liczba miejsc w placówkach, Liczba dzieci w przedszkolach

Cel szczegółowy 3. Podejmowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych, wspierających na rzecz rodziny oraz zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych.

Działania	Okres realizacji	Realizatorzy/ partnerzy	Wskaźniki działań
Analiza sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem oraz ustalenie przyczyn kryzysu w rodzinie	2019-2021	Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny	Liczba rodzin poddanych analizie
Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, w tym niewydolnych wychowawczo, zagrożonych przemocą domową, uzależnieniami itp.	2019-2021	Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba rodzin objętych monitorowaniem.
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – działania wobec sprawców i ofiar przemocy domowej.	2019-2021	Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, PCPR, Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	Liczba rodzin objętych przeciwdziałaniem przemocy.
Motywowanie do podjęcia leczenia osoby uzależnione	2019-2021	Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba osób motywowanych, liczba przeprowadzonych rozmów
Przeciwdziałanie bezrobociu-aktywizacja społeczno-zawodowa bezrobotnych członków rodziny	2019-2021	Ośrodek Pomocy Społecznej, PUP, Urząd Gminy.	Liczba aktywizowanych, podejmujących pracę
Podejmowanie działań na rzecz powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodziny naturalnej.	2019-2021	Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Liczba dzieci powracających do rodziny naturalnej.
Umożliwienie rodzinom z dziećmi skorzystania ze specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i pedagogicznego	2019-2021	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, PCPR.	Liczba dzieci, którym udzielono wsparcia.
Wykonywanie zadań o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, profilaktycznym i kontrolującym związanych w wykonywaniem orzeczeń sądu.	2019-2021	Kuratorzy sądowi	Liczba rodzin objętych nadzorem kuratora.

Cel szczegółowy 4. Doskonalenie metod pracy z rodziną oraz współpracy między instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dzieci i rodzin.

Działania	Okres realizacji	Realizatorzy/ partnerzy	Wskaźniki
Doskonalenie metod pracy kadry zajmującej się wspieraniem rodziny: asystenta rodziny, pracowników socjalnych, członków Zespołu Interdyscyplinarnego terapeutów itp.	2019-2021	Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny.	Liczba szkoleń, warsztatów, Liczba uczestników.
Współpraca i wymiana informacji o rodzinach wymagających wsparcia z podmiotami i osobami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.	2019-2021	Placówki oświatowo-wychowawcze, PCPR, Policja, Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba spotkań, przekazanych informacji.
Współpraca z podmiotami realizującymi działania z zakresu pieczy zastępczej.	2019-2021	Ośrodek Pomocy Społecznej, Centrum Pomocy Rodzinie.	Liczba spotkań, przekazanych informacji

VI. Przewidywane efekty realizacji Programu.

Spodziewanymi efektami realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny mają być:

- wzmacnianie roli i funkcji rodziny biologicznej,
- poprawa funkcjonowania rodziny oraz warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym,
- wzrost poziomu zaspokojenia potrzeb dzieci i rodzin w zakresie opieki i wychowania,
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego,
- ograniczenie występowania dysfunkcji w rodzinach,
- przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej,
- stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla dziecka i rodziny,
- podniesienie poziomu i rozwój profesjonalnych form pomocy rodzinie.

VII. Monitorowanie Programu.

Bieżący nadzór nad realizacją Programu sprawują Wójt Gminy Wierzchlas oraz Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wierzchlesie, który jest koordynatorem w zakresie realizacji Programu.

Monitoring będzie polegał na pozyskiwaniu informacji i danych od realizatorów Programu, co umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności, a w razie potrzeby podjęcie działań korygujących oraz planowanie dalszych działań w zakresie wspierania rodziny.

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z upoważnienia Wójta Gminy Wierzchlas do dnia 31 marca każdego roku przedłoży Radzie Gminy Wierzchlas sprawozdanie z realizacji Programu za rok poprzedni.

Z uwagi na długofalowość realizacji programu środki finansowe powinny być uwzględniane w rocznych planach finansowych poszczególnych jednostek wspierających rodzinę.

VIII. Podsumowanie.

Samorządy lokalne w pełni odpowiadają za tworzenie i funkcjonowanie lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną. Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Wierzchlas na lata 2019-2021 zakłada kontynuację działań uznanych za potrzebne, wartościowe oraz wyznacza nowe kierunki działania. Program jest dokumentem otwartym i długofalowym, podlegającym ewaluacji w zależności od występujących potrzeb. Założeniem Programu jest wzmocnienie rodzin prawidłowo funkcjonujących, objęcie wsparciem rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz pomoc rodzinom dysfunkcyjnym. Ważnym elementem powodzenia w zakresie realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest ścisła współpraca podmiotów zajmujących się sprawami rodziny oraz podejmowanie interdyscyplinarnych działań.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Jacek Młynarczyk